

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7125/2568

บริษัท พ. โจทก์ บริษัทธนาคาร ย. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 176, ป.พ.พ. มาตรา 681

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าคณะอนุญาโตตุลาการได้มีคำชี้ขาดแล้วว่าสัญญาจ้างระหว่างโจทก์กับผู้รับจ้างเป็นโมฆียะเพราะเกิดขึ้นโดยการสำคัญผิดในคุณสมบัติของบุคคลและโจทก์ใช้สิทธิบอกล้างแล้ว สัญญาดังกล่าวย่อมตกเป็นโมฆะ คู่กรณีต้องกลับคืนสู่ฐานะเดิม ตาม ป.พ.พ. มาตรา 176 วรรคหนึ่ง และคดีที่โจทก์ฟ้องผู้รับจ้างเพื่อเรียกคืนเงินค่าจ้างศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้พิพากษาให้ผู้รับจ้างคืนเงินค่าจ้างล่วงหน้างวดที่ 1 แก่โจทก์ อันเป็นการชี้ขาดตามคำวินิจฉัยของอนุญาโตตุลาการ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่สัญญาจ้างระหว่างโจทก์กับผู้รับจ้างตกเป็นโมฆะด้วยมีการบอกล้างโมฆียกรรมแล้ว ดังนั้น โจทก์ต้องผูกพันตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่ชี้ขาดว่าสัญญาจ้างระหว่างโจทก์กับผู้รับจ้างตกเป็นโมฆะ เป็นผลให้นิติกรรมระหว่างโจทก์กับผู้รับจ้างถือว่าเป็นโมฆะย้อนหลังขึ้นไปนับแต่วันเริ่มต้นทำสัญญาเสมือนว่าโจทก์กับผู้รับจ้างไม่ได้ทำนิติกรรมกันเลยมาตั้งแต่เริ่มต้นทำนิติกรรม แม้จำเลยทำหนังสือสัญญาค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาของผู้รับจ้างไว้ต่อโจทก์ แต่ตาม ป.พ.พ. มาตรา 681 การค้ำประกันมิได้แต่เฉพาะเพื่อหนี้อันสมบูรณ์ เมื่อสัญญาจ้างระหว่างโจทก์กับผู้รับจ้างไม่มีผลใช้บังคับอีกต่อไป จำเลยจึงหลุดพ้นจากความผูกพันตามหนังสือสัญญาค้ำประกัน โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยให้รับผิดชอบ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 34,303,983.04 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของต้นเงิน 33,647,171.81 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยให้การและแก้ไขคำให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้เถียงกันในชั้นนี้รับฟังยุติได้ว่า เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2556 โจทก์ทำสัญญาว่าจ้างบริษัท อ. ผู้รับจ้าง ให้ออกแบบและก่อสร้างโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มดิบ กำลังการผลิต 75/150 ตันทะเลลายปาล์มสดต่อชั่วโมง ทั้งระบบให้แก่ พีซีปาล์ม ประเทศไทย ให้แล้วเสร็จภายใน 12 ถึง 14 เดือน ตกลงชำระค่าก่อสร้าง 10,260,746 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ 31,910,920 ริงกิตมาเลเซีย โดยผู้รับจ้างต้องวางหลักประกันให้แก่โจทก์ในจำนวนที่เท่ากันและสกุลเงินเดียวกับที่โจทก์ชำระล่วงหน้า ก่อนทำสัญญาผู้รับจ้างเสนอสิทธิบัตรมาเลเซียเลขที่ MY-134916-A ต่อโจทก์เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาข้อ A03(f) อันเป็นวิธีการและเครื่องมือสำหรับการฆ่าเชื้อผลน้ำมันปาล์ม ที่หนึ่งทะเลลายปาล์มน้ำมันด้วยการป้อนทะเลลายผลปาล์มเข้าไปในเครื่องแนวตั้ง ที่ผู้รับจ้างได้รับสิทธิในการใช้สิทธิบัตรจากนายโย ซึ่งเป็นเจ้าของสิทธิบัตร และอ้างว่าโจทก์มีสิทธิใช้วิธีการและเครื่องมือที่จดสิทธิบัตรเพื่อประกอบการทำสัญญากับโจทก์ ต่อมาผู้รับจ้างเก็บเงินงวดที่ 1 เป็นเงิน 3,191,092 ริงกิตมาเลเซีย โจทก์ชำระเงินให้แล้วเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2556 และผู้รับจ้างดำเนินการให้จำเลยออกหนังสือค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาเลขที่ UOVBM YKL001 QCMPG109092 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2556 มอบให้แก่โจทก์เพื่อค้ำประกันการ

ปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าว ต่อมาโจทก์ทราบว่าผู้รับจ้างไม่สามารถใช้สิทธิบัตรที่เคยนำเสนอเพื่อประกอบการทำสัญญากับโจทก์ โจทก์จึงมีหนังสือบอกกล่าวโมฆียกรรมและทวงถามให้ผู้รับจ้างคืนเงินค่าจ้างงวดแรกที่ได้รับไปแล้ว แต่ผู้รับจ้างไม่คืนเงินและยื่นเรื่องขอระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ คณะอนุญาโตตุลาการมีคำวินิจฉัยชี้ขาดเป็นคดีอนุญาโตตุลาการหมายเลขแดงที่ 55/2559 ต่อมาโจทก์ยื่นฟ้องผู้รับจ้างเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้ผู้รับจ้างคืนเงินค่าจ้างล่วงหน้าของงานงวดที่ 1 ศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานีพิพากษาให้ผู้รับจ้างคืนเงิน 31,289,807.06 บาท พร้อมดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ ศาลอุทธรณ์ภาค 8 พิพากษายืน และศาลฎีกามีคำสั่งไม่อนุญาตให้ฎีกา ระหว่างมีการดำเนินคดี โจทก์มีหนังสือลงวันที่ 8 เมษายน 2557 บอกกล่าวให้จำเลยชำระเงินตามหนังสือคำประกัน จำเลยได้รับหนังสือแล้ว แต่จำเลยแจ้งปฏิเสธการชำระเงิน คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า จำเลยต้องรับผิดชอบโจทก์ตามหนังสือคำประกันการปฏิบัติตามสัญญาหรือไม่ เห็นว่า เกี่ยวกับคดีนี้ข้อเท็จจริงได้ความว่าคดีที่โจทก์ฟ้องผู้รับจ้าง เป็นคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 956/2560 ของศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี คณะอนุญาโตตุลาการมีคำชี้ขาดว่าสัญญาจ้างระหว่างโจทก์กับผู้รับจ้างเป็นโมฆียะเพราะเหตุเป็นสัญญาที่เกิดขึ้นโดยการสำคัญผิดในคุณสมบัติของบุคคล และโจทก์ใช้สิทธิบอกกล่าวแล้วสัญญาดังกล่าวจึงตกเป็นโมฆะ ผู้เป็นคู่กรณีต้องกลับคืนสู่ฐานะเดิมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 176 วรรคหนึ่ง และคดีดังกล่าวศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานีพิพากษาให้ผู้รับจ้างคืนเงินค่าจ้างล่วงหน้างวดที่ 1 ให้แก่โจทก์ อันเป็นการชี้ขาดตามคำวินิจฉัยของอนุญาโตตุลาการ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่สัญญาจ้างระหว่างโจทก์กับผู้รับจ้างเป็นโมฆะด้วยมีการบอกกล่าวโมฆียกรรมแล้ว ดังนั้น โจทก์ต้องผูกพันตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่ชี้ขาดว่าสัญญาจ้างระหว่างโจทก์กับผู้รับจ้างเป็นโมฆะ เป็นผลให้นิติกรรมระหว่างโจทก์กับผู้รับจ้างถือว่าเป็นโมฆะย้อนหลังขึ้นไปนับแต่วันเริ่มต้นทำสัญญาเสมือนว่าระหว่างโจทก์กับผู้รับจ้างมิได้มีการทำนิติกรรมกันเลยมาตั้งแต่เริ่มต้นทำนิติกรรม แม้จำเลยทำหนังสือสัญญาคำประกันการปฏิบัติตามสัญญาของผู้รับจ้างไว้ต่อโจทก์ แต่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 681 บัญญัติว่า "อันคำประกันนั้นจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนีอันสมบูรณ์" เมื่อสัญญาว่าจ้างระหว่างโจทก์กับผู้รับจ้างไม่มีผลใช้บังคับอีกต่อไป จำเลยจึงหลุดพ้นจากความผูกพันตามหนังสือสัญญาคำประกันการปฏิบัติตามสัญญา โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องบังคับจำเลยให้รับผิดชอบตามสัญญาคำประกันดังกล่าวได้อีก ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษามานั้นศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผลพิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

นนทิกา จิวธยากุล · วิฑูร คลองมีคุณ · ศุภร พิชิตวงศ์เลิศ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/7125/2568>